

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 23. Orationi omnis locus aptus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

litarios velle. Did Nis. D. 2. Quadrag. §. 5.

Apud me oratio. Pf. 41. 9. in secreto, in abscondito: quia per eam, non hominibus, sed soli Deo, placere concupisco. Hugo à S. Victore hic.

Ingrederi in petram, & abscondere in fessa humo. Il. 2. 10. Absconditur in petra, qui ingreditur cubiculum suum, & clauso ostiò orat Patrem; ut, in terreno corpore constitutus, transeuntis Mundi non sentiat tempestatem. S. Hieron. hic.

Ducit illos in montem excelsum seorsum. Matth. 17. 1. Hanc autem vocem *seorsum* idcirco adjungit Evangelista: ut ostendat, orationis causã in semotum locum secedendum esse: mater enim orationis est solitudo, oratio autem divinã gloriã demonstratio. S. Joan. Damasc. or. de transfig. Dom.

Non ergo de labijs tantummodo tua procedat oratio: animo totus intende; intrã recessum pectoris tui totus ingrederi. S. Ambros. l. 6. c. 3. de Sacramentis.

Num. 7.

Orantis afflictio, patientia.

Exaudivit eam. Gen. 30. 22. Non meminit Scriptura, voce Rachelem usam; & tamen dicit, exaudivit eam. Si non loquitur, quomodo exaudivit? afflictio cordis silentium Deo exaudiebat. S. Cyprianus: Deus non vocis, sed cordis auditor est. Alvarez hic Illustr. 4. Rhetorica optima cordis, & lacrymarum.

Quid clamas ad me? Ex. 14. 15. Nec verbum protulit Moyses; quomodo ergo clamat? Dolebat suorum ruinam, si exercitus accederet: afflictum cor divinis oculis ficit, licet lingua taceat, corde clamat. S. Ambros. clamabat Moyses affectu piò, & sensu profundò; & personabat in cœlo. Id. ib.

Clamavi in toto corde meo, exaudi me Domine. Pf. 118. 145. Et quando clamasti, regũ discretissime? dixerat afflictus v. 143. *tribulatio, & angustia, invenerunt me.* Cor contribulatum pro afflictio rege Rhetoris munus egit. Id. ib.

Bethania. Joan. 11. 1. Primò Hebr. idem est, quod *domus afflictionis.* Secundò Pagninus: domus responsonis, vel exauditionis Domini. Sylveira in Matth. 20. c. 35. q. 1.

§. XXIII.

Orationi omnis locus aptus.

Precurrrens ascendit in arborem. Luc. 19. 4. *hodie in domo tua &c.* Tantane epularum in Christo aviditas, aut in fceneratorem charitas? Nimirum Jesum ex arbore vir rapax contemplantur. Novitate est captus scenã Dominus: ut unde captari ad illecebram umbra consueverat, lux inde vitæ hauriretur. Eã felici importunitate itã delinitus est Dominus; ut par pari reculerit: quia cum

ille delicias arboris, in aram templi convertisset, vertit quoque mox ipse rapacitatis flabulum in promptuarium largitatis. Itã fragrat oratio, si locò non suò emittatur. Exauditus est latro, quòd in patibulo supplicarit: Placuit Magdalena, quòd in epulo fleverit. Oliva l. 6. Strom. §. Luc. 10. Non est tibi cura.

Licet ad Ecclesiam currere non sit commodum, potes in foro, curiãque vestibulo hærens, nihilominus precari. Suspice cœlum, dic mente: miserere mei Deus! & absolvisi precationem. Nec talis apud nos est divinus cultus, qualis quondam apud Hebræos erat; multum habens sensibilibus ceremoniarum. Licet etiam mulieri colum tenenti, aut telam textenti, suspicere in cœlum; ac ardenti pectore Deum invocare: licet etiam viro in foro versanti, aut iter facienti, attentè precari: alteri itẽ in officina sedenti, ac coria confluenti, animam ad Deum erigere: licet servo vel in culina, si non vacet adire Ecclesiam, precationem intentam ciere. Non pudet loci Deum: unum postulat; mentem ferventem, animamque modestam. S. Chrysostom. 6. hom. de Anna.

Inducit deinde orantes Paulum in carcere, Ezechiam in lecto, latronem in cruce, Jonam in ceto.

Devotus quisque vix opportunitate fr audatur: Deum enim, quem ex animo quærit, ubique invocans invenit. Ignavus autem, & tepidus, nec in ipso valet oratorio orandi affectum invenire. Plorat in convivio Magdalena; nec præsentia illam impedit convivarum: in ipso autem templo desipit Phariseus. S. Bonaventura in spec. discipl. ad Novit. p. 1.

Cetus Propheta oratorium fuit, naufrago portus, inter undas domus, felix in desperatione subsidium, Cassiodorus in Pf. 129.

§. XXIV.

Orationibus alienis cooperare vitã tuã.

Ex Veteri.

Exaudivit autem Deus vocem pueri. Gen. 21. 17. Oleaster: flevit mater; & Dominus non vocem matris, sed pueri vocem, audisse dicitur. Ut discamus, quid valeant innocentium voces. Ubi nota: quòd plus nobis valeant ad misericordiam fletus nostri, quam amicorum, & aliorum pro nobis. Alvarez. in Gen. 37. Illustr. 71.

Recordatus Dominus Rachaelis, exaudivit eam. Gen. 30. 22. Honcala: nec dubium, quin Jacob, cum esset vir bonus, Dominum quoque pro dilectissimã uxoris fecunditate summis votis sit precatus. Non sine causã Jacob precatio tacetur, Rachelis autem aperte inlinuatur: ut vel hinc constet, quantum oratio propria præstet alienã: nam quamvis precibus adjuvemur alienis; nisi nostris conspiremus; valde rarò expetita

K k 2

con-

consequemur. Apud Did. Nifs. Pol. cael. p. 2.
l. 3. c. 4.

Quid clamas ad me? Ex. 14. 15. Moy-
sis preces audire renuit, quic preces populi
admixtas non cernebat. S. Ambros. in Pl.
101. hoc est: cur solus ad me clamas? quid
à me speras? Alvarez in Gen. 37. Illustr.
71.

Regnante Ezechiâ liberavit Deus Jerusa-
lem de manu Sennacherib propter Davidis
sanctitatem. 4. Reg. 19. 34. At regnante Se-
decia, nec quidem ob sanctitatem David, li-
beravit de manu Nabuchodonosor. 4. Reg.
25. 1. Davidis autoritatem apud Deum
unius regis penitentia promovebat; alterius
malitia debilitabat. Mendoza in 1. Reg. 7. 9.

*Usquequo tu luges Saul? cum ego proje-
cerim eum.* 1. Reg. 16. 1. Et cur non ex-
auditus? S. Chrysost. hom. 5. de penit. non
enim cum iusti interventu regis penitentia
stetit. Did. Nifs D. 5. Pent. 5. 2.

Job servus meus orabit pro vobis. Job.
42. 8. *faciem ejus suscipiam.* &c. Profuit
quidem Jobi oratio amicis suis; eadem tamen
oratio Judæis minimè profutura dicitur Ezech.
14. 14. *si fuerint tres viri isti in medio ejus,
Noe, Daniel, & Job &c.* ratio: quia illi de
suo peccato doluerant; hi verò in suo perseve-
rabant. Mendoza in 1. Reg. 7. 9.

*Unus edificans, & unus destruens, quid
prodest illis, nisi labor?* Eccl. 34. 28. Quod
ipse, ut pius, per se, vel per pauperes, & Reli-
giosos, quorum preces per elemolyas depol-
cit, orat, & obsecrat, ut fiat; hoc ipse, ut impius
maledicit, & re ipsa orat, ut non fiat; dum Deum
suis sceleribus irritat, & ad vindictam provocat.
Cornelius hic.

Si steterit Moyses, & Samuel. Jer. 15. 2.
Disce: ut alicui preces sanctorum profint, de-
bere eum simul cum ijs conniti, & collabora-
re: si enim in malitia persistat; parum, vel
nihil proderunt. Cornelius hic.

*Hæc ergone disperdes omnes reliquias
Israel?* Ezech. 9. 8. mox Deus respondit:
*iniquitas domus Israel, & Juda, magna
est nimis valde.*

Et pervenit verbum ad regem Ninive.
Joan. 3. 6. Non legitur, à Jona petijse preces
pro se, aut civitate: sciebat enim rex, steri-
lem esse orationem sine lacrymis, & pen-
nitentiâ. Sylveira in Act. 8. 22.

*Dignus fratribus tuis effectus particeps
suscipe mortem, ut in illa miseratione cum
fratribus tuis te recipiam.* 2. Machab. 7.
29. S. Cyprianus de exhort. ad Mon. c. 11.
magna laus matris in exhortatione virtutis;
sed major in Dei timore, & in fidei veritate:
quòd nihil sibi, aut filie, de sex Martyrum
honore promisit; nec fratrum precem pro-
futuram credidit ad negantis salutem. Per-
suasit potius participem passionis fieri, ut in
die judicii cum fratribus possit inveniri. Huc
respiciant delicati peccatores; qui sanctorum
patrociniò, & piorum hominum, si-
ve laboribus, sive precibus, sic suam
salutem committunt, ut nihil sibi prænale su-
mendum putent. Bæzat. 3. 1. 14. c. 11. §. 1.

Ex Novo.

Accessit ad eum. Matth. 8. 5. Spes no-
stra salutis in nostra potius locanda est dili-
gentia, quàm in sollicitudine aliena. Com-
munis opinio apud Maldonatum, quòd Cen-
turio primum patronos submiserit; tum ipse
Christum pro servo supplex adjit. Parum
valet patrociniò alienum, cui non acce-
dit industria propria. S. Chrysost. hom.
79. ad pop: bonum est, sanctorum oratione
frui; sed cum & nos sumus cooperatores.
Quod si non affuerit, nil aliorum prodest
auxilium; verum & cum illo perimus. Mag-
na est vis precum, quas sancti pro nobis fun-
dunt: si tamen tales sumus, quales nos cu-
piunt: si Deum, quod illorum primum pro
nobis est votum, diligimus. Did. Nifs. f. in
die Cin. §. 5.

Rogabant eum Domine, dimitte eam.
Matth. 15. 23. Magna fiducia animum pa-
rat intercessio electorum. Euge, qui pro-
meruit intercessores habere Apostolos. Sed
non omnis, qui interpellat, habet; nisi qui
in virtutibus ipsorum factus est amicus, &
unius Domini adorat vestigia. Etenim jam
illa meruerat Apostolos habere intercessores:
quia de simbus impiorum egressa pro miseri-
cordia venerat ad Jesum. Sim. Cals. l. 5. c.
24.

Domine, adjuva me. Matth. 15. 25.
ajebat Chananæa. S. Chrysost. tu verò dili-
genter considera, cum nihil ab Apostolis in
re mulieris factum fuerit, totum ab ipsa fuisse
perfectum: mavult enim nostram Deus,
qui rei sumus; quàm aliorum pro nobis, ora-
tionem. Id. ib.

O mulier, magna est fides tua. Matth.
15. 28. Cur Christus non annuit petitioni
pro muliere? sed solum ejus precibus? Euthy-
mius: considera, quomodo, cum Apo-
stoli pro illa deprecati fuissent, nihil effe-
runt. v. 23. ipsa potius perfecit. Hinc do-
cemur, quòd Deus mavult nos pro
nobis ipsis obsecrare. Sylveira hic q.
15.

Mendicare erubesco. Luc. 16. 3. id est,
alios ad intercedendum pro me verecundor,
nisi & ego ipse aliquid boni agam. Dion.
Carth. hic.

Pater Abraham miserere mei. Luc. 16.
24. Nemitem magis moribus suis contrarium,
poterat invenire: ipse crudelis misericordem
invocat in patrociniò. S. Leo f. 5. in Epiph.
Patriarchis, Prophetis, Martyribusque socia-
mini: unde & illi gaudent, inde gaudere. Ho-
rum divitias concupiscite; & per bonam æmu-
lationem ipsorum ambite suffragia: cum qui-
bus enim vobis fuerit consortium devotionis;
erit & communiò dignitatis. Bæza t. 2. l. 6.
c. 7.

Vinum non habent. Joan. 2. 3. Quodnam efficacius potuit intercedere patrocinium? certe in terris nullum: & tamen adjungit sanctissima Mater ad ministras: *quodcumque dixerit vobis facite.* v. 5. Etiam V. Mariâ intercedente necessaria est indigentium diligentia. Alvarez in Gen. 37. Illustr. 71.

Positis autem genibus clamavit voce magnâ dicens: Domine &c. Act. 7. 59. Cur Stephanus pro se orans stat, pro inimicis genua flectit? S. August. f. 1. de S. Steph. Quare pro te stans orâsti? & pro inimicis genua flexisti? Pro me stans oravi: quia pro me, qui rectè Deo servivi, orando, & impetando, non laboravi: quia qui pro justo orat, non laborat; ideo pro se stans oravit. Ventum est, ut oraret pro Judæis; & attendens tam multam esse iniquitatem ipsorum, quæ difficilè donari posset; genua flexit, & ait: *ne statuas illis hoc peccatum.*

Pœnitentiam age ab hac nequitia tua. Act. 8. 22. Cui Magus: *precamini vos pro me ad Dominum, ut nihil veniat super me horum, quæ dixistis.* Oraveruntne Apostoli pro eo? Abulens. q. 5. in c. 5. Reg. subintelligendum, quòd, cum Apostoli essent viri misericordes, oraverunt pro eo. Sed si oraverunt, cur non exoraverunt? dixerat Petrus: *pœnitentiam age;* & ille: *precamini vos pro me.* Did. Nils. f. in die Cin. §. 5. oportebat illum totò corde pœnitentiam agere, oportebat orare: ille autem obiter hoc faciebat. S. Chrysostr. hom. 18. in acta.

Necessitatibus sanctorum communicantes. Rom. 12. 13. Manifestum est, quia qui preces suas exaudiri vult, æmulus debet esse vitæ Sanctorum: cum imitatur enim, communicat; ut hoc sit memorem esse, & communicatorem, imitari actus illorum. S. Ambros. hic.

Orate pro invicem, ut salvemini: multum enim valet deprecatio justî assidua. Jacobi 5. 16. Videtur significare; posse nos securos vivere, dum nos modò justorum precibus commiserimus. Respondet S. Anastasius Sinaita de Synaxi: junge clamorem tuum, cum sacerdote pro te deprecante: da teipsum pro tua salute. Multum valet deprecatio justî, assidua & efficax; sed efficax erit, si & tu cum sacerdote partes tuas copules, fructusque pœnitentiæ demonstras. Did. Nils. D. 5. Pasch. §. 2.

Ex Patribus, & aliis.

Volare facit orationem bona vita, & dat alas precibus spirituales, quibus Sanctorum ad Deum evehatur oratio. S. Ambros. Octon. 22. in Pl. 118. 169.

Si nos in virtutis studio seduli fuerimus, efficaces erunt & preces aliorum pro nobis: si verò desides fuerimus, nemo nos juvare poterit. S. Chrysostr. hom. 1. in ep. 1. Theis.

Audi, quid dicat Propheta: si steterit Noe, & Job &c. Quantum luxit Samuel, & Saulem non eripuit, quantum precatus est Je-

remias; & Judæos nihil, juvit. Quid ergo? sùntne supervacaneæ Sanctorum preces? nequaquam: sed magnas vires habent, quando tu quoque eis auxilium tuleris: ita etiam Petrus suscitavit Tabitham, non solum oratione, sed etiam illius eleemosynâ. §. Chrysostr. in Pl. 48.

Confugiamus ad Sanctorum preces, & oremus; ut pro nobis intercedant: sed non illorum precibus tantum confidamus; sed & ipsi nostra, ut oportet, dispensemus rectè, & ad meliora semper convertamur; ut locum demus orationi, quæ pro nobis funditur. Hoc & ad Prophetam dicit Dominus Jer. 7. 17. non vides, quid isti faciunt? incendunt adipem &c. quasi dicens ad eum: pro illis me rogas, qui a peccato non desistunt, qui carent sensu infirmitatis suæ, quâ laborant. Nè igitur, ó Propheta, mihi offeras orationem: sed hoc tuò studio facias; ut illorum morbus vincatur, & ad sanitatem reducantur. Id. in Gen. hom. 44.

§. XXV.

Oratio Dominica.

Sic ergo vos orabitur: Pater noster &c. Matth. 6. 9. S. Cyprianus lib. de orat. vocat hanc orationem, Evangelii breviarium, Officium Ecclesiasticum, cum sit compendium totius Scripturæ. Sic & hæc oratio, cum sit compendium Evangelii, illius breviarium dicitur. In hoc, ut post Augustinum l. 2. de V. D. notant omnes Commentatores, tres primæ petitiones ad honorem Dei pertinent; reliquæ ad nostram utilitatem. Sylveira hic c. 15.

Pater noster. S. Cyprianus, Chrysostr. & Rupertus, accipiunt primam SSS. Trinitatis Personam. Melius alii totam accipiunt Trinitatem: quia omnes tres Personæ ad extrâ omnia operantur; ideoque æquè omnes sunt invocandæ. Cornelius hic.

Non dicimus Pater meus, nec panem meum, da mihi hodie &c. publica est nobis, & communis, oratio. Et quando oramus, non pro uno, sed pro toto populo, oramus; quia totus populus unum sumus. S. Cyprianus l. de or. Dom.

De quotidianis, levibusque peccatis, sinè quibus hæc vita non ducitur, quotidiana oratio. Fidelium satisfaciunt. Delet omnino hæc oratio minima, & quotidiana, peccata. S. August. Enchyrid. c. 70.

Oratio hæc comparatur flumini; in quo Agnus possit ambulare, & elephas natare. Hoc est, talis est, ut quilibet eam simplex discere, & intelligere, valeat; & cujusque sapientis ingenium supereminat. S. Honorius S. in Nat. D.

Oratio Dominica est cunctarum exemplar orationum: ut quidquid à Patre nostro Deo petere volumus, hic probemus; utrum Deo placitum, vel ad salutem nostram sit idoneum, quod postulamus. Nam si ab istarum quilibet petitionum petentis intentio discordat,